

**RASPRAVE
O NACIONALNOM IDENTITETU
BOŠNJAKA**

ZBORNİK RADOVA

POSEBNA IZDANJA

Knjiga 5

Izdavač:

Institut za istoriju, Sarajevo

Za izdavača:

Dr. Husnija Kamberović

Glavni i odgovorni urednik:

Dr. Husnija Kamberović

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

323.1(497.6=163.4*3) (082)

RASPRAVE o nacionalnom identitetu Bošnjaka :

zbornik radova. - Sarajevo : Institut za
istoriju, 2009. - 297 str. ; 24 cm. - (Posebna
izdanja / Institut za istoriju ; knj. 5)

Bilješke o autorima priloga: str. 297. -
Bibliografija i bilješke uz tekst

ISBN 978-9958-649-02-8

COBISS.BH-ID 17420038

**RASPRAVE
O NACIONALNOM IDENTITETU
BOŠNJAKA**

ZBORNİK RADOVA

INSTITUT ZA ISTORIJU U SARAJEVU

Sarajevo, 2009.

SADRŽAJ

PREDGOVOR (Husnija Kamberović)	7
• Husnija Kamberović, RAZLOZI ZA ODRŽAVANJE SKUPA “NACIONALNI IDENTITET BOŠNJAKA 1945-2008”	9
• Hannes Grandits, AMBIVALENTNOSTI U SOCIJALISTIČKOJ NACIONALNOJ POLITICI BOSNE I HERCEGOVINE U KASNIM 1960-IM I U 1970-IM: PRESPEKTIVE ODOZGO I ODOZDO	15
• Ivo Goldstein, JUGOSLAVIJA U ŠEZDESETIM GODINAMA 20. STOLJEĆA – DILEME I RIJEŠENJA (S POSEBNIM OBZIROM NA HRVATSKU).....	39
• Husnija Kamberović, BOŠNJACI 1968: POLITIČKI KONTEKST PRIZNANJA NACIONALNOG IDENTITETA	59
• Šaćir Filandra, CRNOGORSKI BOŠNJACI I RENOMINACIJA NACIJE.....	83
• Iva Lučić, STAVOVI CENTRALNOG KOMITETA SAVEZA KOMUNISTA JUGOSLAVIJE O NACIONALNOM IDENTITETU BOSANSKIH MUSLIMANA/BOŠNJAKA. Između afirmacije, negacije i konfesionalne artikulacije.....	97
• Xavier Bougarel, OD “MUSLIMANA” DO “BOŠNJAKA”: PITANJE NACIONALNOG IMENA BOSANSKIH MUSLIMANA.....	117

- Admir Mulaosmanović, NACIONALNI IDENTITET U KONTEKSTU IZRAŽENOG REGIONALNOG IDENTITETA I POLITIČKIH POTRESA U BIHAĆKOJ KRAJINI 137
- Dženita Sarač, NEUSPJEH SEKULARIZACIJE I JAČANJE RELIGIJSKOG IDENTITETA POČETKOM 1980-IH GODINA U BOSNI I HERCEGOVINI 153
- Sabina Veladžić, HOMOGENIZACIJA BOŠNJAKA KROZ *PREPOROD* 1990.....185
- Dino Abazović, BOSANSKOHERCEGOVAČKI MUSLIMANI NA POČETKU NOVOG MILENIJA: SOCIOLOŠKI POGLEDI 219
- SEDAMNAESTA I DVADESETA SJEDNICA CKSKBiH I DISKUSIJE O NACIONALNOM PITANJU (priredio Husnija Kamberović)..... 241
- Bilješke o autorima priloga..... 297

PREDGOVOR

Teme o identitetima su u posljednje vrijeme postale vrlo popularne u nacii. Institut za istoriju je 16. maja 2008. u Sarajevu organizirao međunarodnu konferenciju o temi “Nacionalni identitet Bošnjaka 1945-2008”, na kojoj su učestvovali naučnici iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije, Austrije i Francuske. Povod organiziranja nije popularnost teme nego potreba da se o afirmaciji nacionalnog identiteta Bošnjaka razgovara na naučno utemeljen način. U ovom zborniku objavljujemo veći dio saopćenja sa te konferencije, s obzirom da jedan dio učesnika nije svoja saopćenja pripremio za štampu.

Jasno nam je da će i nakon ovoga zbornika radova brojna pitanja ostati neriješena i kontroverzna. Mi smo nastojali na neka pitanja ponuditi odgovore, a neka samo načeti i potaknuti dalja istraživanja. Svjesni smo i činjenice da o nekim odgovorima koje smo mi ponudili mogu uslijediti diskusije, u kojima smo spremni dalje učestvovati.

Želimo se zahvaliti svima koji su pomogli održavanje ove konferencije i objavljivanje zbornika. Prije svega zahvaljujemo se Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke Bosne i Hercegovine, koje je finansijski podržalo održavanje konferencije, te Kantonalnom ministarstvu obrazovanja i nauke u Sarajevu, jer je odobravajući finansiranje projekta pod naslovom *Nacionalni identitet Bošnjaka 1945. – 2008.* pomoglo da se obavi dio istraživanja prezentiranih na ovoj konferenciji i u ovom zborniku. Naglašavamo i da veći dio ovih saopćenja predstavljaju dio znanstvenog projekta “New and Ambiguous Nation-Building in South-Eastern Europe” koji je zajedno koordiniran od Osteuropa-Instituta FU-Berlina i Odsjeka za Jugoistočnoeuropsku istoriju Univerziteta u Grazu, a u kojem učestvuju naučnici iz Austrije, Njemačke, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Crne Gore, Srbije i Moldavije. Zbog toga izražavamo zahvalnost i Austrian Science Fund, uz čiju je pomoć obavljena lektura tekstova u ovom zborniku.

Također se zahvaljujemo Bošnjačkom institutu u Sarajevu, Fondacija Adila Zulfikarpašića i njegovoj direktorici Amini Rizvanbegović, koji su nam omogućili da konferenciju održimo u predivnom ambijentu.

Osim toga, veći dio kolektiva Instituta za istoriju u Sarajevu je na različite načine pomogao kako u održavanju konferencije tako i u nastanku ovoga zbornika, te zaslužuju svaku pohvalu.

Husnija Kamberović

BILJEŠKE O AUTORIMA PRILOGA

- **Dino Abazović**, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, Skenderija 72, Bosna i Hercegovina. E-mail: abazovicd@fpn.unsa.ba
- **Xavier Bougarel**, Centre National de la Recherche Scientifique, Paris, France. E-mail: xbougarel@yahoo.com
- **Šaćir Filandra**, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, Skenderija 72, Bosna i Hercegovina. E-mail: filandras@fpn.unsa.ba
- **Ivo Goldstein**, Filozofski fakultet, Odjeljenje za povijest, Ivana Lučića 3, Zagreb, R Hrvatska. E-mail: ivo.goldstein@zg-t-com.hr
- **Hannes Grandits**, Abteilung für Südosteuropäische Geschichte, Universität Graz, Mozartgasse 3, Austrija. E-Mail: hannes.grandits@uni-graz.at
- **Husnija Kamberović**, Institut za istoriju, Sarajevo, Alipašina 9, Bosna i Hercegovina. E-mail: husnijak@bih.net.ba
- **Iva Lučić**, Uppsala University, Uppsala, Studentvägen 28/26, Sweden. E-mail: ivalucic@gmail.com
- **Admir Mulaosmanović**, Institut za istoriju, Sarajevo, Alipašina 9, Bosna i Hercegovina. E-mail: ammsm@bih.net.ba
- **Dženita Sarač**, Institut za istoriju, Sarajevo, Alipašina 9, Bosna i Hercegovina. E-mail: dzenita_sarac@hotmail.com
- **Sabina Veladžić**, Institut za istoriju, Sarajevo, Alipašina 9, Bosna i Hercegovina. E-mail: sabinaveladzic@yahoo.com

POSEBNA IZDANJA
KNJIGA 5

RASPRAVE O NACIONALNOM IDENTITETU BOŠNJAKA

(ZBORNIK RADOVA)

Izdavač:

Institut za istoriju, Sarajevo
Alipašina 9, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
www.iis.unsa.ba

Za izdavača:

Dr. Husnija Kamberović

Dizajn i tehničko uređenje:

Tarik Jesenković

Štampa:

DES, Sarajevo

Za štampariju:

Džemal Bašić

Sarajevo, 2009.

ISBN 978-9958-649-02-8